

UPPSALA
UNIVERSITET

Nationellt centrum för
kvinnofrid

National Centre for
Knowledge on Men's Violence
Against Women

SE-751 85 Uppsala

Besöksadress/Visiting address:
Akademiska sjukhuset
Ingång 17

Uppsala University Hospital
Entrance 17

Telefon/Phone:
018-611 27 93
+46 18 611 27 93

Telefax/Fax:
018-50 73 94
+46 18 50 73 94

www.nck.uu.se

Yttrande

2012-08-21

NCK 2012/15

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

**Nationellt centrum för kvinnofrids (NCK:s) yttrande över
Ds 2012:20 Inspektionen för vård och omsorg – en ny
effektiv tillsynsmyndighet för hälso- och sjukvård och
socialtjänst.**

NCK instämmer med utredningens förslag att tillsätta en renodlad och samordnad tillstånds- och tillsynsmyndighet.

Statskontoret har kritiserat Socialstyrelsens tillsynsarbete utifrån att Socialstyrelsens många regeringsuppdrag har flyttat fokus från tillsynsarbetet och från uppbyggnaden av tydliga och effektiva rutiner kring tillsynsarbetet. Det är därför bra att hanteringen av tillstånd och tillsyn för verksamheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten flyttas till en myndighet som enbart hanterar tillsyns- och tillståndsärenden.

En av fördelarna med att i första fasen flytta tillsynen av från Länsstyrelserna till Socialstyrelsen var att det skulle finnas en enhetlig tillsyn. NCK instämmer med detta och ser den nya tillsyns- och tillståndsmyndighetens potential att utöva en sammanhållen och enhetlig tillsyn. Att i nästa fas flytta tillsynen från Socialstyrelsen, som främst är uppdragsstyrd, till Inspektionen för vård och omsorg, som kommer att styras via myndighetsinstruktioner, innebär också att riksdag och regering kan använda tillsynen som styrmedel. Detta ställer krav på den nya myndigheten att tillsynen och även tillståndshanteringen ska vara enhetlig, rättssäker och transparent. För att tillsynen ska vara effektiv och ändamålsenlig bör verksamheter inom hälso- och sjukvården och inom socialtjänsten veta vad som gäller; både i fråga om att få tillstånd men också när och på vilka grunder som det blir en tillsyn.

Statskontoret har tidigare även kritiserat balansen i tillsynen mellan socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Tillsynsarbetet inom Socialstyrelsen innebar stor skillnad i kvalitet och omfattning gällande tillsynen inom hälso- och sjukvården till förmån för socialtjänsten. Det är skillnad på tillståndshandling och tillsyn inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, både i

fråga om kompetens och arbetssätt. Den nya myndigheten bör organisera tillsynsverksamheten utifrån dessa skillnader. En effektiv tillsyn bygger på att det finns en organisation som kan hantera balanserna i tillsynsärendena såväl som jämvikten i tillsynen inom respektive område. Utifrån den utgångspunkten ser NCK det som nödvändigt att tillsynen inom Inspektionen för vård och omsorg organiseras utifrån vilken verksamhet det är som ska granskas.

NCK arbetar på regeringens uppdrag med att sprida kunskap och utbilda om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Mäns våld mot kvinnor är ett av regeringens prioriterade områden. Kunskap och förståelse är nödvändigt för alla som möter våldsutsatta kvinnor. Motsvarande kompetens är därför viktig för dem som ska hantera tillstånd och granska verksamheter som möter våldsutsatta kvinnor, deras barn och förövare.

I SOU 2012:33 *Gör det enklare!* beskrivs den nya kunskapsmyndigheten för hälsa, vård och omsorg. I utredningen föreslås myndigheten bestå av personer med specialistkompetens och där organisationen ska vara baserad på fackkompetens. I linje med förslaget om att en ny statlig kunskapsstyrning ska genomföra vård och omsorgsomsorgssektorn bör även Inspektionen för vård och omsorg bestå av personer med motsvarande specialistkompetens som finns inom det område de är satta att granska.

Sammanfattningsvis är det en positiv utveckling att tillsyns- och tillståndshandlingen flyttas till en ny myndighet. Men det ställer krav på att den nya myndigheten arbetar transparent och rättssäkert, att myndigheten är organiserad utifrån att tillsyn inom hälso- och sjukvården är skild från tillsynen inom socialtjänsten. Anställda på Inspektionen för vård och omsorg bör också ha gedigen kompetens inom det område som de ska granska.

I detta ärende har professor Gun Heimer varit beslutande. Mattias Friström har varit föredragande.

Gun Heimer
Professor
Chef NCK